

Nafthali

• door Karel Remmelink

NAFTHALI IS DE JONGERE VOLLE BROER VAN DAN. VOOR EEN EERSTE INDRUK HOE HIJ OVER HET VOETLICHT KOMT GAAN WE NET ALS BIJ ZIJN BROERS, NAAR DE BESCHRIJVING VAN ZIJN GEBOORTE. RACHEL, DE MEESTERES VAN DE SLAVIN DIE HEM BAARDE ZEGT: ‘OP BOVENMENSELIJKE WIJZE HEB IK MET MIJN ZUSTER GEWORSTELD, OOK HEB IK OVERMOCHT’ (GN 30:8). DE JONGEN KWAM DUS OP DE WERELD ALS DE VRUCHT VAN EEN STRIJD TUSSEN ZUSTERS EN HIJ IS DE ZOETE WRAAK VAN DE OVERWINNAAR. GAAN WE NAAR HOOFDSTUK 49 VAN GENESIS, DE ZEGENSPREUK VAN JAKOB, DAN ZEGT DIE: ‘NAFTHALI IS EEN LOSGELATEN HINDE; HIJ LAAT SCHONE WOORDEN HOREN’ (SYNONIEM VOOR: BRENGT SCHONE NAKOMELINGEN VOORT). MOZES GEEFT ALS ZEGEN: ‘NAFTHALI IS VERZADIGD VAN HET WELBEHAGEN EN VERVULD VAN DE ZEGEN DES HEREN; BEZIT ERFELIJK HET WESTEN EN HET ZUIDEN’ (DT 33:23).

>>

Positief of negatief

Een worsteling om vrucht voort te brengen en om zegen te genieten ligt ten grondslag aan zijn geboorte. Die worsteling lijkt er één in geloof te zijn, want zowel de zegen van Jakob als die van Mozes komen positief over. Toch is het opvallend dat juist de zoon van een slavin de gedachte van vrijheid en zegen vertolkt. De Bijbel spreekt meestal anders. Met name de woorden van Mozes geven aan, dat het niet alleen gaat om de positie maar ook om zijn praktijk. Als we hierbij de laatste woorden van dat gedeelte voegen die spreken over het hele volk, dan bevestigt dat het positieve beeld dat we krijgen: 'De eeuwige God is u een woning en onder u zijn eeuwige armen. Omdat Hij de vijand voor u verdreef en zeide: Verdelg! Daarom woonde Israël veilig en bleef de bron van Jakob ongestoord in een land van koren en most; ja, zijn hemel sprenkelt dauw. Welzalig zijt gij Israël; wie is aan u gelijk? Een volk, verlost door de Here, die het schild uwer hulp is' (vers 27-29).

Nafthali kwam er niet aan toe, evenals andere stammen, om de Kanaänieten te verdrijven uit het hun toegezegde gebied, met als gevolg dat zij te midden van hen woonden. Barak die in opdracht van Debora een overwinning behaalde op de vijand behoorde mogelijk tot de stam van Nafthali (Ri4:6), maar duidelijker geldt dat voor Hiram die bij Salomo in dienst trad om diens tempel te bouwen. Zijn moeder was uit onze stam, zijn vader was een koperslager uit Tyrus. In het Nieuwe Testament komen we de naam tegen in Mattheüs hoofdstuk 4. Nafthali maakt deel uit van Galilea. Kapernaüm zo zegt

vers 13 lag in Nafthali. Het gedeelte gaat verder met: 'Land aan de weg van de zee, over de Jordaan, Galilea van de volken: het volk dat in duisternis zat heeft een groot licht gezien, en voor hen die zaten in het land en de schaduw van de dood, hun is een licht opgegaan. Van toen af begon Jezus te prediken en te zeggen: Bekeert u, want het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen.

Zegen

God wil zegenen (Gn 1:28) en wij zijn ertoe geroepen zegen te erven (1 Pt 3:12). Ik zie in de hoofdpersoon iemand met een bedenkelijke start maar die toch rijk gezegend is. Hij als persoon werd geroemd om zijn vrijheid, sierlijkheid en lenigheid, hij was een goede spreker en kon het mooi vertellen. Bovendien waren het geen loze woorden. Van zijn nakomelingen staat dat zij verzadigd waren van het welbehagen (zij waren ruim bedeed en rijk gezegend door Gods gunst NBV). Wat een prachtig getuigenis! Hij was niet alleen gezegend, hij had het om niet ontvangen, hij had er ook wat mee gedaan. Toch kennen we hem niet als een dragende persoonlijkheid te midden van zijn broers. Als we voor de vuist weg een zoon van Jakob zouden moeten opnoemen komt hij niet op voorhand boven drijven. Misschien denkt u wel: 'Ik had het getuigenis dat de Bijbel geeft niet achter hem gezocht'. Zo verging het mij wel een beetje. Weet u, ik vind het allemaal haast te mooi om waar te zijn. Ons geloof is niet beperkt tot de stralend blauwe lucht van zegen die God over ons uitstort. Het wordt getest om het sterker te maken en om meer diepgang te krijgen. Zegen is er

niet om van het bestaan ervan te weten. We zouden ons die eigen maken, in bezit nemen, ze leren kennen enz. Dat betekent bewerken, er energie in stoppen om vervolgens iets van de vreugde die het bij ons bewerkt terug te geven aan de Gever. Als we een geschenk krijgen laten we dat toch ook niet onuitgepakt en zonder te bedanken staan! Het roept emoties bij ons op ('Oh wat mooi'). Voor onze hoofdfiguur moet die periode er ook geweest zijn. Hij heeft lange tijd kunnen leven als één van de twaalf, ergens in het midden, dus onopvallend, en passant opgroeiend te midden van veel broers. Hij kon gemakkelijk opgaan in de groep en bij moeilijkheden waren er altijd wel sterkere persoonlijkheden die de kastanjes uit het vuur haalden; hij lifte mee zonder dat hij zelf examen hoefde te doen.

Dat gaf hij ook door aan zijn nazaten. Toen ze het land in bezit moesten nemen en daarmee andere bewoners verdrijven, liet hij het er maar bij zitten. Er is ook iets opvallends in de beschrijving van Mozes. Hij zou in het zuidwesten van het land zijn bezit hebben. We vinden hem echter in het noordoosten. Waren de Filistijnen die er woonden een te groot obstakel of ging hij voor de gemakkelijker weg van de mindere weerstand? Verbleef hij liever aan de rand van de geloofsgemeenschap? Barak heeft ook zo iets over zich, kennelijk niet zoveel ruggengraat.

Barak en Hiram

Het gedeelte waarin hij over het voetlicht komt staat in Richteren 4. Barak was kennelijk een leider van het volk. De profetes Debora moet hem echter herinneren aan een gebod dat de God van Israël had gegeven met daarbij de belofte dat ze de strijd die ze zouden moeten voeren zouden winnen. Hij had tienduizend mannen uit zijn stam en uit die van Zebulon moeten mobiliseren voor een confrontatie met de vijand. Barak is zo bot dat hij tegen Debora zegt: 'Als jij gaat ga ik ook, maar als jij niet gaat ga ik niet' (vers 8). Het is genade van God dat de zegen er komt en dat Barak ongeschonden blijft. De eer van de overwinning is echter voor een ander.

Gelukkig is er niet alleen maar de bedenkelijke praktijk. Hiram, hoewel uit een gemengd huwelijk en opgegroeid in een stad vol afgodendienst had een vaardigheid die Salomo kon gebruiken bij de bouw van de tempel. Hoewel hij dit kunstzinnige werk van zijn mogelijk ongelovige vader had geleerd dan wel geërfd, stelde hij zijn kwaliteiten in dienst van het volk van God. Bij het lezen van 1 Koningen hoofdstuk 7 valt op dat hij wel genoemd wordt, er wordt veel verteld over wat hij maakte, maar uiteindelijk is het Salomo die bouwde. Er is geen eer voor Hiram, hij is niet meer dan de uitvoerder. Na zijn werk verdwijnt hij weer van het toneel en Salomo als de grote architect wijdt dit kunstzinnige gebouw aan de dienst voor de HERE, de God van Israël.

Galilea

Nog één keer krijgt Nafthali de kans om te reageren op de bemoeienis van God met zijn volk en hen in het bijzonder. Hoeveel eeuwen zijn verstreken en wat is er terecht gekomen van de goede voornemens bij de start van het volk. Ze hebben enkele hoogtepunten gehad, maar veel meer dieptepunten, waaronder een complete verwijdering, wegvoering naar een ander land. Onder politieke druk is er een tweedeling ontstaan tussen het zuidelijke Judea en het noordelijke Galilea. Daartussen ligt een gebied dat wederzijds gemeden werd, want met die mensen kon men al helemaal niet door één deur. De Messias is gekomen, de Koning van het koninkrijk van God. Er was wedergeboorte voor nodig om dat rijk binnen te gaan. Dat betekende dat je erkende dat een grondige verandering van je denken noodzakelijk was, de oude natuurlijke mentaliteit moest plaatsmaken voor de erkenning van de waarden die de Rabbi van Nazareth predikte. Het ging nu niet om de utopie dat er een herstel zou komen van de oorspronkelijke landsgrenzen, het ging om de vraag of Hij commitment kreeg van zijn volgelingen om die verandering van mentaliteit ook in het eigen leven te wensen. We weten de uitkomst. In navolging van de Judeeërs zagen ook de Nafthaliëten het met Hem niet zitten.

Hij verweet hen hun ongelof, maar het bracht Hem niet af van zijn missie, lees daarvoor Mattheüs 11 vers 20 en verder. De houding van de Nafthaliëten moet een grote teleurstelling geweest zijn, maar Hij verheugde zich in zijn Vader. Op dit punt aangekomen denk ik aan de Laodiceërs, Ze waren rijk en hadden nergens gebrek aan, ze dachten dat God wel tevreden over hen zou zijn, maar ze hadden niet in de gaten dat Hij was weggegaan.

Les voor ons

Eén van de redenen om studie te maken van de karaktertrekken van de zonen van Jakob is de vraag naar de betekenis ervan voor ons. 'Alles wat tevoren geschreven is, is tot onze lering geschreven, opdat wij door de volharding en de vertroosting van de Schriften de hoop hebben' (Rm 15:4). Wat hebben de verschillende persoonlijkheden en nu die van Nafthali ons te zeggen? Ik leer eruit, dat je heel erg gezegend kunt zijn en toch komt het er niet uit, het draagt geen vrucht. Als je gezegend bent, als je zoveel ontvangen hebt om uit te delen, als je met Gods Woord mag dienen, dan kom je in aanraking met de vraag of je datgene wat je zegt ook zelf verwerkelijkt. Ik kan me niet aan de indruk onttrekken dat het daar bij Nafthali enigermate aan schortte. Het heeft hem niet veranderd, hij blijft anoniem. Gelukkig zien we naast de algemene typering, de uitzondering in enkele individuen.

Maar ik heb in hem wel een spiegel. We zijn rijk gezegend met veel materiële en geestelijke zegeningen. We hebben vrede met God en naar ik aanneem ook de vrede van God in ons leven van elke dag. We hebben een geweldige hoop en mogen kinderen van God zijn. Johannes gaat uit zijn dak als hij zegt: 'Kijk toch eens welk een liefde de Vader ons gegeven heeft!' God is voor ons 'Vader' en we mogen hem aanspreken met de vertrouwensnaam Abba, 'Papa'. Ik heb opnieuw voldoende stof tot nadenken bij alle 'verzadiging van welbehagen' en 'vervuld zijn van de zegen des Heren', om de opdracht zo uit te werken dat het tot zegen is van andere gelovigen en tot eer van God en de Heer Jezus.